

Fattige, og jeg ser derfor ikke rettere end, at det er nødvendigt at give sig i Kæft med Opgaven faa godt, som man kan, med de Midler, man nu har. Jeg ſkal imidlertid tilføje, at ligesom jeg tror, at man ikke kan gjøre nogen væſentlig Indvending imod den Maade, hvorpaa Lovforſlaget ordner dette Forhold, ſaaledes tror jeg ogsaa, at man kan have Tillid til de kommunale Autoriteters Beſtyrelſe af Fattigvæſenet. Jeg haaber, at de ville viſe al mulig Humanitet med Henſyn til de Fattiges Lærv. Jeg tror, at de Fattige, ſom kunne gjøre et retfærdigt Krav paa Deltagelſe, ogſaa ville blive humant behandlede, at man ikke vil anbringe dem i Arbeidsanſtalter, at man ikke vil hjemſende dem, og at Kommunerne, for ſaa vidt ſom der fra en Fattig, der tidligere har modtaget Underſtøttelſe, men ſom nu kan forſørge ſig ſelv, maatte komme Anſøgning om at faae den ydede Fattigunderſtøttelſe eſtergivet, da ogſaa beredvillig vil eſtergive denne og ſaaledes gjengive ham de politiffe Ret-tigheder, ſom han var bleven berøvet ved at faae Fattigunderſtøttelſe. Saaledes tror jeg, at Kom-munerne i Enhold til dette Lovforſlag og til den øvrige Lovgivning ere i Beſiddelſe af tilſtrækkelig Myndighed til at gjøre Fattigbyrden meget human, og paa den anden Side er jeg overbevist om, at Kommunerne, naar man vil overlade til dem at gennemføre denne Lov, ikke ville være blinde for de økonomiffe Henſyn, men at de meget vel ville vide at anvende en paſſende Strengthed imod ſaa-danne Fattige, ſom nok kunne arbejde, men ſom ikke ville, om jeg end juſt ikke tror, at de ville gaa ſaa vidt, at de ville lade dem ſulte.

Holſtein-Ledeborg: Jeg ſkal fatte mig ſaa kort ſom muligt og ſkal alene holde mig til det Almindeligſte, hvilket jo ogſaa er Reglen ved en Iſte Behandling. Jeg ſkal da begynde med at ſlutte mig til de ærede Lædere, ſom have udtalt deres Glæde over, at Lovforſlaget er blevet frem-lagt, og haabet, at der virkelig kan komme Noget ud af gjensidig Imødekommen paa dette Gebet. Dette tror jeg er Tilfældet, og jeg tror det navn-lig, fordi det forekommer mig, at der fra den høitærede Miniſters Side ikke blot er foretaget en Kodifikation af de gjældende Beſtemmelſer — denne er egentlig ikke foretagen i det Mindſte ikke helt ud, da Lovforſlaget ikke er udtømmende —, men at der ogſaa virkelig fra hans Side er viiſt Til-bøjelighed til at gaa ind paa en anden Betragt-ningsmaade af Fattigforholdene og af Statens Underſtøttelſe til de Krængende end den, der til Dato har været almindelig. Den Gang, da de gamle Lovbeſtemmelſer, ſom nu ere gjældende, første Gang fik Lovkraft, var det nemlig meget alminde-ligt, at man betragtede Fattigforførgelſen ſom en Godhed eller ſom en Opfyldelſe af en Humanitets-pligt fra Samfundets Side, hvilket det naturligvis ikke er. Staten har ikke at give Almiffe, og der ſtilles i dette Tilfælde aabenbart ikke nogen Op-

fordring til dens gode Hjerte, men der ſtilles ſimpelt hen en Fordring til den Retfærdighedsbefølelſe, til den Pligt, ſom paahviler Samfundet med Henſyn til at underſtøtte den arbejdende Klasse, navn-lig dem, der ere komne i Nød. Dette er en Pligt, ſom man ikke kan undlade at opfylde, hvis man vil, og hvortil man ikke kan knytte de Betingelſer, ſom man har Lyſt til, thi det er en ſimpel Erſtatningspligt, ſom paahviler Samfundet ſom Følge af den Forſømmelighed eller Uret, ſom gjennem Generationer er viiſt overfor diſſe Klaffer. Det kan ikke nytte, at man vil ſkyde den fra ſig, thi det er mere og mere erkjendt, at Lovgivningen, deri-gjennem, at den gjennemgaaende i de moderne Samfund har været baſeret paa Egoiſme, og deri-gjennem at den væſentlig ogſaa har været be-nyttet til Fordel for den mindre Del af Samfun-det, virkelig er kommen til at gjøre betydelig Uret imod de Klaffer af Samfundet, ſom nu nærmef-t trænge til Fattigunderſtøttelſe, og at den ſamtidig dermed har forſømt at opfylde de Pligter, ſom paahviler Samfundet over for diſſe Klaffer. Jeg har i dette Lovforſlag ſet ikke en Anerkjendelſe — thi det kan man ikke forlange — men en Antyd-ning af, at Regjeringen i hvert Fald er paa Veie til at komme ind paa denne Betragtningmaade, thi jeg kan ikke ſe rettere, end at Slutningsbe-ſtemmelſen i Lovforſlaget ikke har ſin Grund i Humanitetshenſyn, men netop i Anerkjendelſen af, at der her foreligger et Retſkrav, ſom man er forpligtet til at opfylde, og hvortil man ikke kan knytte alle de haarde Betingelſer, ſom man har Lyſt til, og ved at høre den høitærede Miniſter ſom jeg mere og mere til Erkjendelſe af, at det maa have været noget Dignende ſom den af mig fremsatte Betragtning, ſom har foreſvævet Affatte-ren af Lovforſlaget. Jeg veed ikke, om jeg har taget feil — det er jo muligt — men jeg blev noget beſtyrket deri ved den Bemærkning af den høitærede Miniſter, at Ordet Humanitet viſt nok neppe var fuldkommen adækvat for den Tanke, ſom man her i Salen har ſøgt at udtrykke. Det tror jeg heller ikke. Her er der ikke Tale om Humanit-et, men om en ganſke ſimpel Retfærdighedspligt. Dette er ogſaa den Opfattelſe, ſom fuldſtændig ſtemmer med Grundloven, idet den jo giver den, der ikke kan ernære ſig og ſine ikke blot en Ud-ſigt til eller et Haab om, men en ligefrem Ret til Forførgelſe. Til denne ligefremme Ret ſpøer den ganſke viſt den Betingelſe, at Vedkommende ſkal underkaſte ſig de Lovbeſtemmelſer, ſom Sam-fundet i ſaa Henſeende maatte finde det henſigts-mæſſigt at ſanktionere; men Meningen dermed er naturligvis ikke den, at Staten ved denne Tillægs-beſtemmelſe ſkulde faae Ret til ved Lov at be-ſtemme omtrent Alt, hvad den vilde. Me-ningen dermed er naturligvis kun, at denne Ret ikke udelukker, at Staten maa have Lov til at give viſſe Beſtemmelſer, ſom ere abſolut nødvendige for det Heles Vel,